

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (deveti senat)

z dne 22. septembra 2022 *

„Predlog za sprejetje predhodne odločbe – Nepošteni pogoji v potrošniških pogodbah – Direktiva 93/13/EGS – Nepoštene poslovne prakse v zvezi s potrošniki – Načelo učinkovitosti – Člen 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah – Skrajšani postopek za plačilo odvetniške nagrade – Morebitna nepoštenost pogojev iz sporazuma o nagradi – Nacionalna ureditev, ki ne določa možnosti sodnega nadzora – Člen 4(2) – Obseg izjeme – Direktiva 2005/29/ES – Člen 7 – Zavajajoča poslovna praksa – Pogodba, sklenjena med odvetnikom in njegovo stranko, v skladu s katero je tej stranki prepovedano, da bi brez vednosti odvetnika ali v nasprotju z njegovim mnenjem tožbo umaknila, sicer se ji naloži denarna kazen“

V zadevi C-335/21,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Juzgado de Primera Instancia de Sevilla n° 10 bis (sodišče prve stopnje št. 10a v Sevilli, Španija) z odločbo z dne 24. maja 2021, ki je na Sodišče prispela 27. maja 2021, v postopku

Vicente

proti

Delii,

SODIŠČE (deveti senat),

v sestavi S. Rodin, predsednik senata, J.-C. Bonichot, sodnik, in O. Spineanu-Matei (poročevalka), sodnica,

generalni pravobranilec: P. Pikamäe,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za špansko vlado I. Herranz Elizalde, agent,
- za Evropsko komisijo J. Baquero Cruz in N. Ruiz García, agenta,

* Jezik postopka: španščina.

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina), Direktive Sveta 93/13/EGS z dne 5. aprila 1993 o nepoštenih pogojih v potrošniških pogodbah (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 15, zvezek 2, str. 288, in popravek v UL 2019, L 214, str. 25), kakor je bila spremenjena z Direktivo 2011/83/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 (UL 2011, L 304, str. 64) (v nadaljevanju: Direktiva 93/13), in Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/29/ES z dne 11. maja 2005 o nepoštenih poslovnih praksah podjetij v razmerju do potrošnikov na notranjem trgu ter o spremembi Direktive Sveta 84/450/EGS, direktiv Evropskega parlamenta in Sveta 97/7/ES, 98/27/ES in 2002/65/ES ter Uredbe (ES) št. 2006/2004 Evropskega parlamenta in Sveta (Direktiva o nepoštenih poslovnih praksah) (UL 2005, L 149, str. 22).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med Vicentejem, odvetnikom, in Delio, njegovo stranko, zaradi neplačila nagrade, ki se zahteva za pravne storitve, ki so bile opravljene zanjo.

Pravni okvir

Pravo Unije

Direktiva 93/13

- 3 V enaindvajseti in štiriindvajseti uvodni izjavi Direktive 93/13 je navedeno:
„ker morajo države članice zagotoviti, da se nepošteni pogoji ne uporabljajo v pogodbah, ki jih s potrošniki sklene prodajalec ali ponudnik [...];
[...]
ker morajo imeti sodišča ali upravni organi držav članic na voljo ustrezna in učinkovita sredstva za preprečevanje nadaljnje uporabe nepoštenih pogojev v potrošniških pogodbah [...]“.
- 4 Člen 3(1) te direktive določa:
„Pogodbeni pogoj, o katerem se stranki nista dogovorili posamično, velja za nepoštenega, če v nasprotju z zahtevo dobre vere v škodo potrošnika povzroči znatno neravnotežje v pogodbenih pravicah in obveznostih strank.“
- 5 Člen 4 navedene direktive določa:
„1. Brez poseganja v člen 7 je treba nepoštenost pogodbenega pogoja oceniti ob upoštevanju narave blaga ali storitev, za katero je bila sklenjena pogodba, in s sklicevanjem na vse okoliščine,

ki so obstajale v času sklepanja pogodbe ter na vse druge pogoje te pogodbe ali druge pogodbe, od katere je pogoj odvisen.

2. Ocena nepoštenosti pogojev ne sme biti povezana niti z opredelitvijo glavnega predmeta pogodbe niti z ustreznostjo med ceno in plačilom za izmenjane storitve ali blago, če so pogoji v jasnem, razumljivem jeziku.“

6 Člen 6(1) te direktive določa:

„Države članice določijo, da nepošteni pogoji, uporabljeni v pogodbi, ki jo s potrošnikom sklene prodajalec ali ponudnik, kakor je določeno z nacionalnim pravom, niso zavezujoči za potrošnika in da pogodba še naprej zavezuje obe stranki na podlagi teh pogojev, če je nadaljnji obstoj mogoč brez nepoštenih pogojev.“

7 Člen 7(1) Direktive 93/13 določa:

„Države članice zagotovijo, da v interesu potrošnikov in konkurentov obstajajo ustrezna in učinkovita sredstva za preprečevanje nadaljnje uporabe nepoštenih pogojev v pogodbah, ki jih s potrošniki sklenejo prodajalci ali ponudniki.“

Direktiva 2005/29

8 Člen 5(4) Direktive 2005/29 določa:

„Zlasti so nepošteno tiste poslovne prakse, ki so:

(a) zavajajoče, kakor je določeno v členih 6 in 7,

ali

(b) agresivne, kakor je določeno v členih 8 in 9.“

9 Člen 7(1) in (2) te direktive določa:

„1. Poslovna praksa se šteje za zavajajočo, če v konkretnem primeru ob upoštevanju vseh značilnosti in okoliščin ter omejitev sredstva komunikacije izpusti bistvene informacije, ki jih glede na kontekst povprečni potrošnik potrebuje za sprejetje odločitve ob poznavanju vseh pomembnih dejstev, in s tem povzroči ali bi utegnila povzročiti, da povprečni potrošnik sprejme odločitev o poslu, ki je drugače ne bi sprejel.“

2. Za zavajajočo opustitev se šteje tudi, če trgovec ob upoštevanju okoliščin, opisanih v odstavku 1, prikriva ali na nejasen, nerazumljiv, dvoumen način ali ob nepravem času navede bistvene informacije iz navedenega odstavka ali ne opredeli komercialnega namena poslovne prakse, če ta ni razviden iz konteksta in če v enem ali drugem primeru to povzroči ali bi utegnilo povzročiti, da povprečni potrošnik sprejme odločitev o poslu, ki je drugače ne bi sprejel.“

Špansko pravo

10 Postopek za plačilo nagrade ureja Ley 1/2000 de Enjuiciamiento Civil (zakon 1/2000 o civilnem postopku) z dne 7. januarja 2000 (BOE št. 7 z dne 8. januarja 2000, str. 575; v nadaljevanju: LEC).

11 Člen 34 LEC v zvezi z „računi pooblaščenca“ je v odstavku 2 določal:

„Potem ko je bil predložen račun, sodni tajnik pa je ugotovil, da je ta račun dopusten, sodni tajnik pooblastitelju odredi, naj znesek plača ali pa v roku desetih dni izpodbija račun z obrazložitvijo, da znesek ni dolgovan, z opozorilom, da se, če pooblastitelj računa ne plača ali ne vloži ugovora, opravi izvršba.

Če je pooblastitelj v tem roku vložil ugovor, sodni tajnik pooblaščenca odobri tridnevni rok, v katerem se lahko o tem ugovoru izjavi. Nato sodni tajnik preuči račun za nagrado in procesne akte, pa tudi predložene dokaze, ter v roku desetih dni izda obrazloženi sklep, s katerim določi znesek, ki ga je treba plačati pooblaščenca. Če plačilo ni izvedeno v petih dneh po vročitvi, se opravi izvršba.

Zoper obrazloženi sklep iz prejšnjega pododstavka ni pritožbe, vendar ta sklep nikakor ne vpliva na sodbo, ki bi lahko bila izdana v poznejšem rednem postopku.“

12 Člen 34(2), tretji pododstavek, LEC je bil razglašen za neustaven in razveljavljen s sodbo Tribunal Constitucional (ustavno sodišče, Španija) 34/2019 z dne 14. marca 2019 (BOE št. 90 z dne 15. aprila 2019, str. 39549, v nadaljevanju: sodba št. 34/2019).

13 Člen 35 LEC, naslovljen „Odvetniške nagrade“, določa:

„1. Odvetniki lahko od strank, ki jih zastopajo, zahtevajo plačilo nagrade, dolgovan v zvezi z zadevo, pri čemer morajo predložiti podroben stroškovnik in izrecno navesti, da jim stranka to nagrado dolguje in je ni poravnala. [...]

2. Ko sodni tajnik prejme to zahtevo, dolžniku naloži, naj navedeni znesek skupaj s stroški plača ali pa račun izpodbija v roku desetih dni, z opozorilom, da se, če pooblastitelj računa ne plača ali če ne vloži ugovora, opravi izvršba.

Če se nagrada v navedenem roku izpodbija kot nedolgovana, potem se uporabijo določbe drugega in tretjega pododstavka odstavka 2 prejšnjega člena.

Če se nagrada izpodbija zato, ker je prekomerna, sodni tajnik odvetniku odobri tridnevni rok, da se izreče o tem izpodbijanju. Če odvetnik predlaganega znižanja nagrade ne sprejme, sodni tajnik najprej predhodno preuči to nagrado v skladu z določbami člena 241 in naslednjih, razen če odvetnik dokaže obstoj predhodnega pisnega predračuna, ki ga je oseba, ki ugovarja, sprejela, in sprejme obrazloženi sklep, s katerim se določi dolgovani znesek, pri čemer se izvršba opravi, če plačilo ni izvedeno v petih dneh po vročitvi.

Zoper ta obrazloženi sklep ni pritožbe, vendar ta sklep nikakor ne vpliva na sodbo, ki bi lahko bila izdana v naknadnem rednem postopku.

3. Če oseba, ki dolguje nagrado, ne vloži ugovora v določenem roku, se opravi izvršba za znesek, naveden na računu, in za stroške izterjave.“

14 V členu 35(2), drugi pododstavek, LEC je bil izraz „in tretjega pododstavka“ razglašen za neustaven in razveljavljen s sodbo št. 34/2019. Enako se je zgodilo s četrnim pododstavkom tega člena 35(2).

15 Člen 206 LEC, naslovljen „Vrste odločb“, je uvrščen v poglavje VIII tega zakona, naslovljeno „Procesne odločbe“. Ta člen določa:

„[...]

2. Sklepi sodnih tajnikov se imenujejo ‚stranski ukrepi‘ in ‚obrazloženi sklepi‘.

[...]“

16 Člen 454a LEC, naslovljen „Predlog za sodni nadzor“, določa:

„1. [...]

Zoper obrazložene sklepe, s katerimi se postopek konča ali zaradi katerih se postopek ne more nadaljevati, je mogoče vložiti predlog za neposredni sodni nadzor. Ta predlog nima odložilnega učinka in nikakor ni mogoče ukrepati v nasprotju s tem, kar je bilo odločeno.

Prav tako je mogoče vložiti predlog za neposredni sodni nadzor obrazloženega sklepa v izrecno določenih primerih.

2. Predlog za sodni nadzor je treba vložiti v roku petih dni z vlogo, v kateri je navedena napaka, ki jo vsebuje obrazloženi sklep. Če so ti pogoji izpolnjeni, sodni tajnik z ukrepom procesnega vodstva predlog razglasi za dopusten in nasprotnim strankam odobri skupen petdnevni rok za njegovo izpodbijanje, če menijo, da je to primerno.

Če pogoji za dopustnost predloga za sodni nadzor niso izpolnjeni, ga sodišče z obrazloženim sklepom razglasi za nedopustnega.

Sodišče po izteku roka za izpodbijanje s sklepom odloči v roku petih dni, ne glede na to, ali so bila predložena pisna stališča ali ne. Zoper sklepe v zvezi z dopustnostjo ali nedopustnostjo ni pravnega sredstva.

3. Zoper sklep, s katerim se odloči o predlogu za sodni nadzor, se lahko vloži pritožba le, če se postopek ustavi ali če se prepreči njegovo nadaljevanje.“

17 Po delni razveljavitvi členov 34 in 35 LEC, navedeni v točkah 12 in 14 te sodbe, se lahko zoper obrazložene sklepe sodnega tajnika, zoper katere ni bilo pravnega sredstva, zdaj vloži predlog za sodni nadzor na podlagi člena 454a LEC.

18 Člen 517(2) LEC določa:

„Izvršljivi so samo ti pravni naslovi:

[...]

9. preostale procesne odločbe ali listine, ki so v skladu s tem ali drugim zakonom izvršljive.“

- 19 Člen 556 LEC, naslovljen „Ugovor zoper izvršbo procesnih ali arbitražnih odločb ali dogovorov, doseženih z mediacijo“, v odstavku 1 določa:

„Če je izvršilni naslov dajatvena sodna ali arbitražna odločba ali dogovor, dosežen z mediacijo, lahko dolžnik v desetih dneh od vročitve sklepa o dovolitvi izvršbe vloži pisni ugovor zoper izvršbo, ker je plačal ali izpolnil, kar je bilo odrejeno s sodbo, arbitražno odločbo ali dogovorom, kar mora dokazati z listinami.

Prav tako je mogoče ugovarjati zaradi prekluzije predloga za izvršbo ter zaradi dogovorov in poravnav, ki so bili sklenjeni, da bi se preprečila izvršba, če so ti dogovori in poravnave sestavljeni v notarskem zapisu.“

- 20 Člen 557 LEC, naslovljen „Ugovor zoper izvršbo na podlagi izvršilnih naslovov, ki niso niti sodni niti arbitražni“, v odstavku 1 določa:

„Kadar se izvršba odredi na podlagi naslovov iz točk 4, 5, 6 in 7 ter drugih izvršilnih naslovov iz člena 517(2), točka 9, lahko dolžnik vloži ugovor v roku in obliki, ki sta določena v prejšnjem členu, samo če ugovor temelji na enem od teh razlogov:

[...]

(7) obstoj nepoštenih pogojev v naslovu.“

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

- 21 Delia, na eni strani, ter Augusto in Vicente, odvetnika, na drugi strani, so se 9. februarja 2017 dogovorili o pooblastilu, ki se je med drugim nanašalo na preučitev, izvensodni zahtevek in, po potrebi, izpodbijanje pred sodiščem, ter če bi bilo potrebno, pripravo in vložitev tožbe za ugotovitev ničnosti nepoštenih pogojev iz posojilne pogodbe, ki jo je 26. novembra 2003 Delia kot potrošnica sklenila z bančno institucijo.
- 22 Dogovor o pooblastilu je vseboval pogoj, v skladu s katerim „se stranka ob podpisu dogovora o pooblastilu zaveže, da bo ravnala v skladu z navodili odvetniške pisarne, in mora v primeru umika tožbe iz katerega koli razloga pred koncem sodnega postopka ali v primeru dogovora z banko brez vednosti ali v nasprotju z nasvetom odvetniške pisarne plačati znesek, izračunan na podlagi tarife za obračun stroškov odvetniške zbornice v Seville, zaradi določitve stroškov v zvezi s tožbo za ugotovitev ničnosti in zneska“ (v nadaljevanju: pogoj o umiku).
- 23 Delia naj bi s to odvetniško pisarno stopila v stik na podlagi oglasa, objavljenega na spletnem družbenem omrežju, v katerem naj pogoj o umiku ne bi bil omenjen, saj je bila zainteresirana stranka obveščena le o ceni pravnih storitev. V obravnavanem primeru naj torej ne bi bilo dokazano, da je bila Delia seznanjena s pogojem o umiku pred podpisom dogovora o pooblastilu.
- 24 Vicente je pred vložitvijo tožbe za ugotovitev ničnosti 22. februarja 2017 pri zadevni bančni instituciji vložil izvensodni zahtevek, na podlagi katerega je ta institucija 2. junija 2017 neposredno Delii ponudila vračilo zneska 870,67 EUR iz naslova neupravičeno plačanih zneskov na podlagi pogoja o minimalni obrestni meri iz posojilne pogodbe. Delia se je odločila to ponudbo sprejeti. Vendar naj ne bi bilo nobenega dokaza o točnem datumu, na katerega je Delia Vicenteja obvestila, da je prejela odgovor banke, niti o tem, ali ji je zadnjenavedeni takrat svetoval, naj te ponudbe ne sprejme.

- 25 Tožba za razglasitev ničnosti pogoja o minimalni obrestni meri z dne 22. maja 2017, ki sta jo podpisala Vicente in pooblaščenka, je bila 12. junija 2017 vpisana pri predložitvenem sodišču, Juzgado de Primera Instancia de Sevilla n° 10 bis (sodišče prve stopnje št. 10a v Seville, Španija).
- 26 Vicente je z dopisom, poslanim po telefaksu 13. junija 2017, svojo stranko obvestil, da se ne strinja s ponudbo bančne institucije, pri čemer je poudaril, da je zoper njo vložena tožba.
- 27 Pooblaščenka je 25. septembra 2017 predložitveno sodišče obvestila o tem, da Delia tožbo umika, ker je dosegla izvensodno rešitev, pri čemer je pojasnila, da je ta umik obrazložen s tem, da je njuna stranka v nasprotju z mnenjem svojega odvetnika in po vložitvi tožbe to poravnavo sprejela. Zato je sodni tajnik tega sodišča istega dne izdal obrazloženi sklep, s katerim je bil postopek končan.
- 28 Iz predloga za sprejetje predhodne odločbe je razvidno, da je Vicente 13. novembra 2017 pri sodnem tajniku predložitvenega sodišča proti Delii sprožil postopek za plačilo nagrade v znesku 1105,50 EUR brez davka na dodano vrednost oziroma v skupnem znesku 1337,65 EUR, katerega izračun je bil določen tako:
- „Osnova za obračun: 18.000,00 EUR. Rezultat po uporabi tarife: 2211,00 EUR;
- [...] 50 % za vložitev tožbe: 1105,50 EUR“.
- 29 V utemeljitev zahtevanega zneska je bil predlogu priložen dokument z naslovom „Sporazum o nagradi“, ki se je skliceval na pravila, ki se uporabljajo na področju nagrad odvetniške zbornice v Seville.
- 30 Delia, skupaj z odvetnikom, postavljenim po uradni dolžnosti, je tej nagradi ugovarjala, ker naj ne bi bila dolgovana. O obstoju pogoja o umiku naj namreč ne bi bila obveščena, tako da bi morala iz naslova nagrade plačati le 10 % zneska, ki ga je prejela od banke posojilodajalke, to je 105,35 EUR, kar je znesek, ki naj bi bil plačan. Delia se je ob tem sklicevala tudi na nepoštenost pogoja o umiku.
- 31 Sodni tajnik predložitvenega sodišča je z obrazloženim sklepom z dne 15. oktobra 2020 ta ugovor zavrnil in določil znesek, ki ga mora Delia plačati iz naslova odvetniške nagrade, v višini 1337,65 EUR, pri čemer je določil petdnevni rok za plačilo, z opozorilom, da se v nasprotnem primeru opravi izvršba. Ta sodni tajnik ni obravnaval vprašanja nepoštenosti pogoja o umiku.
- 32 Delia je 2. februarja 2021 pri predložitvenem sodišču vložila predlog za sodni nadzor nad tem obrazloženim sklepom, ki je bil razglašen za dopustnega in posredovan Vicenteju. Ta je vložil odgovor na ta predlog, v katerem je predlagal, naj se predlog zavrne in naj se Delii naloži plačilo stroškov.
- 33 To sodišče dvomi, da so nacionalna postopkovna pravila, ki urejajo postopek za plačilo nagrad, skladna z zahtevami, ki izhajajo iz Direktive 93/13, načela učinkovitosti in pravice do učinkovitega sodnega varstva, določene v členu 47 Listine.
- 34 V zvezi s tem navedeno sodišče pojasnjuje, da imajo odvetniki v skladu s španskim pravom na voljo tri postopkovne možnosti, da pred sodiščem zahtevajo plačilo nagrad, ki so jim dolgovane: redni sodni postopek, postopek za izdajo plačilnega naloga ali postopek za plačilo nagrad iz člena 35 LEC, ki je skrajšani postopek z omejenimi jamstvi. Ta zadnji postopek spada v pristojnost sodnega tajnika sodišča, pred katerim je potekal sodni postopek, zaradi katerega je nastal zahtevek za nagrado, katere plačilo se zahteva.

- 35 Tako je za postopek za plačilo nagrad najprej pristojen sodni tajnik, in sicer organ, ki v skladu s sodbo z dne 16. februarja 2017, Margarit Panicello (C-503/15, EU:C:2017:126), in sodbo št. 34/2019 nima sodne funkcije. V skladu s členom 35 LEC se lahko nagrade izpodbijajo z utemeljitvijo, da niso dolgovane oziroma da so prekomerne, pri čemer je sklep, ki ga sodni tajnik na podlagi takega izpodbijanja sprejme, v členu 206 LEC opredeljen kot „obrazloženi sklep“. Na podlagi sodbe št. 34/2019 je mogoče nato zoper ta sklep v skladu s členom 454a LEC vložiti predlog za sodni nadzor.
- 36 Čeprav se postopek za plačilo nagrad na podlagi člena 35 LEC nanaša na pogodbo, sklenjeno med odvetnikom in njegovo stranko, ki - kot izhaja iz sodbe z dne 15. januarja 2015, Šiba (C-537/13, EU:C:2015:14) - spada na področje uporabe Direktive 93/13, je možnost, da se ta postopek predloži sodišču, pogojena z vložitvijo predloga za sodni nadzor zoper obrazloženi sklep, ki ga je izdal sodni tajnik. Poleg tega, glede na sumarnost tega predloga za sodni nadzor in možnost, da se uporabi redni sodni postopek v skladu s členom 35(2) LEC, naj sodišče ne bi moglo po uradni dolžnosti preizkusiti morebitne nepoštenosti pogojev iz pogodbe o pravnih storitvah, saj je preučitev s strani tega sodišča načeloma omejena na obseg obrazloženega sklepa, ki ga je sprejel sodni tajnik. Sistem izvajanja dokazov naj bi bil prav tako omejen na listinske dokaze, ki so že bili predloženi temu sodnemu tajniku.
- 37 Predložitveno sodišče v zvezi z možnostjo, da potrošnik uporabi redni sodni postopek na podlagi člena 35(2) LEC, da bi uveljavil svoje pravice, ki izhajajo iz Direktive 93/13, navaja, da iz sodbe št. 34/2019 izhaja, da se s tem postopkom ne odpravlja nesodna narava postopka za plačilo nagrade, ker se z njim ne preprečuje učinkovanje obrazloženih sklepov sodnega tajnika o določitvi odvetniške nagrade.
- 38 V zvezi z izvršitvijo sklepov sodnega tajnika to sodišče pojasnjuje, da čeprav ta faza poteka pod nadzorom sodišča, lahko potrošnik vloži ugovor le iz razlogov, določenih v členu 556 LEC, med katerimi ni morebitne nepoštenosti pogojev iz naslova, na podlagi katerega je bil ta sklep izdan.
- 39 Predložitveno sodišče meni, da mora v okviru predloga za sodni nadzor zoper obrazloženi sklep sodnega tajnika, kot je ta, o katerem odloča, ob upoštevanju sumarnosti na podlagi člena 35 LEC obrazloženi sklep sodnega tajnika bodisi potrditi ali pa ga razveljaviti. V tem okviru naj mu ne bi bilo treba preučiti morebitne nepoštenosti pogojev pogodbe, ki sta jo sklenila odvetnik in njegova stranka.
- 40 Zato navedeno sodišče najprej dvomi glede združljivosti takega postopkovnega sistema s sodno prakso Sodišča, ki se nanaša na obveznost, da tak nadzor, po potrebi po uradni dolžnosti, opravi sodišče. Po eni strani namreč sodni tajnik v okviru postopka za plačilo nagrade ne opravlja sodne funkcije in ni pristojen za izvajanje tega nadzora. Po drugi strani v primeru predloga za sodni nadzor nad obrazloženim sklepom, ki ga je izdal sodni tajnik, prav tako ni določeno, da sodišče opravi tak preizkus. Predložitveno sodišče se zato sprašuje, ali je ne glede na ta postopkovna pravila pristojno, da po uradni dolžnosti opravi navedeni nadzor, ob vedenju, da ne more samo razveljaviti obrazloženega sklepa in zadeve vrniti v obravnavo sodnemu tajniku, ker ta za to nima pristojnosti.
- 41 Predložitveno sodišče - če bi moralo v obravnavanem primeru po uradni dolžnosti preučiti nepoštenost pogoja o umiku - se nato sprašuje, ali za ta pogoj velja izjema iz člena 4(2) Direktive 93/13 ali pa ima ta pogoj bolj značaj pogoja o odškodnini ali pogoja o sankcijah, katerega morebitna nepoštenost bi bila predmet nadzora sodišča. Vendar tudi če bi bilo treba šteti, da se pogoj, kot je pogoj o umiku, nanaša na glavni predmet pogodbe ali na ustreznost med ceno in

storitvami, opravljenimi v zameno, bi bilo treba preučiti, ali izpolnjuje zahteve glede preglednosti. V zvezi s tem to sodišče ugotavlja, da pogoj o umiku ne določa določenega zneska ali načina izračuna zahtevanih nagrad, temveč zgolj napotuje na okvirno tarifo, ki jo je določila odvetniška zbornica v Sevilli. Vendar naj obseg nacionalnih predpisov v zvezi s poklicnimi združenji in razlaga nekaterih od njihovih določb ne bi bila očitna.

- 42 Poleg tega po mnenju navedenega sodišča nič ne kaže na to, da bi bila okvirna tarifa, ki je bila uporabljena za izračun nagrad, ki jih je zahteval Vicente, javna, prav tako pa ni dokazano, da je bila Delia obveščena o njeni vsebini.
- 43 Nazadnje, predložitveno sodišče se sprašuje, ali je mogoče vstavev pogoja v pogodbo, sklenjeno med odvetnikom in njegovo stranko, kot je pogoj o umiku, ki napotuje na tarifo odvetniške zbornice, ki ni navedena v tržni ponudbi niti v predhodnih informacijah pred sklenitvijo navedene pogodbe, šteti za nepošteno poslovno prakso v smislu Direktive 2005/29.
- 44 V teh okoliščinah je Juzgado de Primera Instancia de Sevilla n° 10 bis (sodišče prve stopnje št. 10a v Sevilli) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

- „1. Ali je v skladu z Direktivo 93/13 in načelom njene učinkovitosti, ob upoštevanju pravice do učinkovitega pravnega sredstva iz člena 47 Listine, skrajšani postopek za uveljavljanje nagrade odvetnika, ki ne dopušča, da bi lahko sodišče po uradni dolžnosti preizkusilo morebitno nepoštenost pogojev, vsebovanih v pogodbi, sklenjeni s potrošnikom, saj ne predvideva ukrepanja sodišča v nobeni fazi postopka, razen v primeru, v katerem stranka izpodbija tak zahtevek in nato katera od strank v postopku vloži predlog za sodni nadzor nad končnim sklepom sodnega tajnika?
2. Ali je v skladu z Direktivo 93/13 in načelom njene učinkovitosti, ob upoštevanju pravice do učinkovitega pravnega sredstva iz člena 47 Listine, da se morebitni preizkus nepoštenosti s strani sodišča, po uradni dolžnosti ali na predlog stranke, v tovrstnem skrajšanem postopku izvaja v okviru fakultativnega postopka sodnega nadzora nad tem sklepom, ki ga je izdal nesodni organ, kot je sodni tajnik, ki mora po pravilu biti omejen na to, kar je predmet sklepa in ki ne dopušča izvedbe drugih dokazov, razen dokumentacije, ki so jo že predložile stranke?
3. Ali je treba šteti, da je pogoj iz pogodbe med odvetnikom in potrošnikom, kot je ta v postopku v glavni stvari, ki določa plačilo nagrade za specifičen primer, v katerem stranka umakne tožbo pred koncem sodnega postopka ali doseže dogovor z zadevno institucijo brez vednosti ali v nasprotju z mnenjem odvetniške pisarne, zajet z določbami člena 4(2) Direktive 93/13, ker gre za bistveni pogoj, ki se nanaša na predmet pogodbe, v tem primeru na ceno?
4. Če je odgovor na prejšnje vprašanje pritrdilen, ali je mogoče šteti, da je takšen pogoj, ki določa nagrado s sklicevanjem na tarifo odvetniške zbornice, ki določa različna pravila za uporabo v vsakem posameznem primeru, in ki sploh ni naveden v predhodnih informacijah, jasen in razumljiv v smislu člena 4(2) Direktive 93/13?
5. Če je odgovor na prejšnje vprašanje nikalen, ali se lahko za nepošteno poslovno prakso v smislu Direktive 2005/29 šteje vključitev – v pogodbo, sklenjeno med odvetnikom in potrošnikom – pogoja, kakršen je sporni, ki določa odvetniško nagrado zgolj s sklicevanjem na tarifo odvetniške zbornice, ki določa različna pravila za uporabo v vsakem posameznem primeru, in ki ni naveden v poslovni ponudbi niti v predhodnih informacijah?“

Dopustnost

- 45 Španska vlada se sklicuje na nedopustnost prvega, drugega, tretjega in petega vprašanja. Po mnenju te vlade je prvo vprašanje hipotetično, ker se nanaša na položaj, v katerem naj predlog za sodni nadzor ne bi bil vložen. V zvezi z drugim vprašanjem se navedena vlada sklicuje na neobstoje zadostnih pojasnil glede vsebine omejitev, ki jih določa nacionalna zakonodaja v zvezi z obsegom preizkusa, ki ga sodišče načeloma opravi v okviru predloga za sodni nadzor. Po mnenju te vlade odgovor na tretje in peto vprašanje za rešitev spora o glavni stvari ni niti potreben niti upošteven.
- 46 V zvezi s tem je treba spomniti, da v skladu z ustaljeno sodno prakso za vprašanja za predhodno odločanje velja domneva upoštevnosti. Sodišče lahko zavrne odločanje o vprašanju za predhodno odločanje, ki ga zastavi nacionalno sodišče v smislu člena 267 PDEU, le, če niso spoštovane zahteve v zvezi z vsebino predloga za sprejetje predhodne odločbe iz člena 94 Poslovnika ali če je očitno, da razlaga ali presoja veljavnosti pravila Unije, ki jo zahteva nacionalno sodišče, nima zveze z dejanskim stanjem ali predmetom spora o glavni stvari, ali če gre za hipotetičen primer (sodba z dne 28. marca 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, točka 50 in navedena sodna praksa).
- 47 V zvezi s hipotetičnostjo prvega vprašanja in pomanjkljivostjo pojasnil, ki jih je predložitveno sodišče navedlo v utemeljitev drugega vprašanja, je treba ugotoviti, na eni strani, da prvo vprašanje nima te narave, ker ga je treba razumeti široko, in sicer tako, da se v bistvu nanaša na presojo združljivosti tega, da sodišče ne more po uradni dolžnosti preizkusiti morebitne nepoštenosti pogoja iz pogodbe, sklenjene med prodajalcem ali ponudnikom ter potrošnikom, z Direktivo 93/13. Na drugi strani, na podlagi navedb, ki jih je predložitveno sodišče predložilo v zvezi z drugim vprašanjem, je mogoče zadostno ugotoviti njegov obseg.
- 48 Kar zadeva tretje in peto vprašanje, ni očitno, da zahtevana razlaga prava Unije nima nobene zveze s predmetom spora o glavni stvari.
- 49 Namreč, na eni strani, kar zadeva tretje vprašanje, če bi bilo treba odgovoriti, da mora predložitveno sodišče preizkusiti morebitno nepoštenost pogoja o umiku, bi to moralo presoditi, ali za takšen pogoj velja izjema iz člena 4(2) Direktive 93/13. Na drugi strani, v zvezi z razlago Direktive 2005/29, ki je predmet petega vprašanja, iz predložitvene odločbe izhaja, da je ta odločba nujna za „odločanje v zadevnem primeru“. Nanaša se torej na preučitev morebitne nepoštenosti pogoja o umiku na podlagi člena 4(1) Direktive 93/13, ki jo bo moralo predložitveno sodišče opraviti v primeru odgovora v tem smislu na prvo, drugo in tretje vprašanje.
- 50 Zato so prvo, drugo, tretje in peto vprašanje dopustna.

Vprašanja za predhodno odločanje

Prvo in drugo vprašanje

- 51 Predložitveno sodišče s prvim in drugim vprašanjem, ki ju je treba obravnavati skupaj, v bistvu sprašuje, ali je treba Direktivo 93/13 v povezavi z načelom učinkovitosti in členom 47 Listine razlagati tako, da nasprotuje nacionalni ureditvi v zvezi s skrajšanim postopkom za plačilo odvetniške nagrade, v skladu s katero je zahtevek, vložen zoper stranko, ki je potrošnik, predmet sklepa, ki ga izda nesodni organ, pri čemer je preizkus s strani sodišča predviden le v fazi morebitnega pravnega sredstva zoper ta sklep, ne da bi sodišče, ki v tem primeru odloča, po

potrebi po uradni dolžnosti lahko opravilo nadzor v zvezi s tem, ali so pogoji, ki jih vsebuje pogodba, ki je podlaga za zahtevano nagrado, nepošteni, in ne da bi lahko dopustilo, da stranke predložijo druge dokaze kot dokumentacijo, ki je že bila predložena pred nesodnim organom.

- 52 Najprej je treba opozoriti, da je, kot izhaja iz sodne prakse Sodišča, neenak položaj med potrošnikom in prodajalcem ali ponudnikom mogoče izravnati samo s pozitivnim posredovanjem, ki prihaja od zunaj kroga pogodbenih strank, pri čemer mora nacionalno sodišče po uradni dolžnosti preizkusiti morebitno nepoštenost pogodbenega pogoja, ki spada na področje uporabe Direktive 93/13, in to takoj, ko ima za to potrebne pravne in dejanske elemente (glej v tem smislu sodbo z dne 14. junija 2012, Banco Español de Crédito, C-618/10, EU:C:2012:349, točke od 41 do 43 in navedena sodna praksa).
- 53 Sodišče je sicer že glede več vidikov ter ob upoštevanju zahtev iz člena 6(1) in člena 7(1) Direktive 93/13 pojasnilo, kako mora nacionalno sodišče zagotavljati varstvo pravic, ki jih imajo potrošniki na podlagi te direktive, vendar še vedno velja, da se s pravom Unije načeloma ne harmonizirajo postopki, ki se uporabljajo za preučitev domnevne nepoštenosti pogodbenega pogoja, in da ti torej spadajo v notranji pravni red držav članic (sodba z dne 26. junija 2019, Addiko Bank, C-407/18, EU:C:2019:537, točka 45 in navedena sodna praksa). Tako je v postopku v glavni stvari, kar zadeva postopkovna pravila španskega prava, ki urejajo postopek za plačilo odvetniške nagrade in ki so – ker ni harmonizacije – stvar pravnega reda te države članice.
- 54 Vendar v skladu z načelom lojalnega sodelovanja iz člena 4(3) PEU postopkovna pravila za pravna sredstva, katerih namen je varstvo pravic, ki jih imajo posamezniki na podlagi prava Unije, ne smejo biti manj ugodna od tistih, ki se nanašajo na podobna nacionalna pravna sredstva (načelo enakovrednosti), in ne smejo praktično onemogočiti ali pretirano otežiti uveljavljanja pravic, ki jih daje pravni red Unije (načelo učinkovitosti) (sodba z dne 24. oktobra 2018, XC in drugi, C-234/17, EU:C:2018:853, točka 22 in navedena sodna praksa).
- 55 V zvezi z načelom učinkovitosti, ki je edino predmet vprašanj predložitvenega sodišča, je treba opozoriti, da je treba v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča vsak primer, v katerem se postavi vprašanje, ali neka nacionalna postopkovna določba onemogoča ali čezmerno otežuje uporabo prava Unije, preizkusiti ob upoštevanju položaja te določbe v celotnem postopku, poteka tega postopka in njegovih posebnosti pred različnimi nacionalnimi sodišči (sodba z dne 14. marca 2013, Aziz, C-415/11, EU:C:2013:164, točka 53 in navedena sodna praksa).
- 56 Prav tako je treba navesti, da zahteve po spoštovanju načela učinkovitosti sicer ni mogoče tako razširiti, da bi v celoti nadomestila popolno pasivnost zadevnega potrošnika (glej v tem smislu sodbo z dne 10. septembra 2014, Kušionová, C-34/13, EU:C:2014:2189, točka 56 in navedena sodna praksa), vendar je treba kljub temu preučiti, ali glede na posebnosti zadevnega nacionalnega postopka obstaja nezanemarljivo tveganje, da bodo v postopkih, ki jih sprožijo prodajalci ali ponudniki proti potrošnikom, slednji odvrnjeni od uveljavljanja pravic, ki jih imajo na podlagi Direktive 93/13 (glej v tem smislu sodbo z dne 14. junija 2012, Banco Español de Crédito, C-618/10, EU:C:2012:349, točki 54 in 56).
- 57 Kadar sta na podlagi zadevne nacionalne ureditve posredovanje sodišča in preizkus morebitne nepoštenosti pogojev pogodbe, sklenjene med prodajalcem ali ponudnikom in potrošnikom, predvidena le v poznejši fazi postopka, na primer v fazi ugovora zoper že izdani nalog ali – kot v postopku v glavni stvari – ob predlogu za sodni nadzor, vloženem zoper obrazloženi sklep sodnega tajnika, se lahko pri tem posredovanju ohrani polni učinek Direktive 93/13 le, če

potrošnik ni odvrnjen od uveljavljanja svojih pravic v tej fazi postopka kot tožeča ali tožena stranka (glej po analogiji sodbo z dne 20. septembra 2018, EOS KSI Slovensko, C-448/17, EU:C:2018:745, točki 46 in 51).

- 58 Nazadnje, Sodišče je tudi razsodilo, da obveznost iz člena 7(1) Direktive 93/13, da se določijo postopkovna pravila za zagotovitev spoštovanja pravic, ki jih imajo pravni subjekti v skladu s to direktivo, da se zaščitijo pred uporabo nepoštenih pogojev, vključuje zahtevo po pravici do učinkovitega pravnega sredstva, določeno tudi v členu 47 Listine (sodba z dne 13. septembra 2018, Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, točka 59 in navedena sodna praksa).
- 59 Na prvi dve vprašanji je treba odgovoriti ob upoštevanju te sodne prakse.
- 60 V obravnavanem primeru lahko potrošnik, kot je razvidno iz točk od 34 do 36 te sodbe, če meni, da nagrada, ki jo je zahteval njegov odvetnik, ni dolgovana oziroma je pretirana, to nagrado izpodbija pred sodnim tajnikom nacionalnega sodišča, pred katerim je tekel sodni postopek, ki je privedel do te nagrade. Sodni tajnik izda obrazloženi sklep, s katerim določi dolgovani znesek, z opozorilom, da se v primeru neplačila opravi izvršba. Čeprav sodni tajnik opravi nekatere preveritve v zvezi s temi nagradami, je iz predloga za sprejetje predhodne odločbe razvidno, da kot nesodni organ ni pristojen za presojo, ali je pogodbeni pogoj, iz katerega ta nagrada izhaja, glede na Direktivo 93/13 nepošten.
- 61 Če se potrošnik odloči vložiti predlog za sodni nadzor zoper obrazloženi sklep sodnega tajnika, iz člena 454a LEC izhaja, da mora biti ta vložen v roku petih dni in nima odločilnega učinka. Iz predloga za sprejetje predhodne odločbe je tudi razvidno, da sodišče, ki odloča o takem predlogu, nima možnosti preučiti morebitne nepoštenosti pogojev iz pogodbe, na podlagi katere je prišlo do zahtevane nagrade, saj je njegov nadzor omejen na predmet sklepa sodnega tajnika. Poleg tega naj bi bil sistem izvajanja dokazov omejen tudi na listinske dokaze, ki so bili že predloženi sodnemu tajniku.
- 62 Španska vlada v svojem pisnem stališču izpodbija obseg LEC, kot ga je predstavilo predložitveno sodišče. Po mnenju te vlade ta zakonodaja ne določa nobene izrecne omejitve v zvezi z možnostjo sodišča, da preuči morebitno nepoštenost pogojev, ali glede izvajanja dokazov v okviru predloga za sodni nadzor.
- 63 V zvezi s tem zadostuje opozoriti, da čeprav je v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča v okviru postopka iz člena 267 PDEU naloga Sodišča razlagati določbe prava Unije, pa lahko nacionalno zakonodajo razlaga le predložitveno sodišče. Sodišče mora torej upoštevati razlago nacionalnega prava, kakor mu jo je predstavilo navedeno sodišče (sodba z dne 26. junija 2019, Addiko Bank, C-407/18, EU:C:2019:537, točka 52 in navedena sodna praksa).
- 64 Zato glede na značilnosti predloga za sodni nadzor, ki ga določa LEC, kot so navedene v predlogu za sprejetje predhodne odločbe, zlasti glede na omejenost nadzora, ki ga izvaja sodišče nad obrazloženim sklepom sodnega tajnika, glede na prepoved temu sodišču, da po uradni dolžnosti ali na predlog stranke preizkusi morebitno nepoštenost pogojev iz pogodbe, na kateri temelji zahtevana nagrada, in glede na sistem izvajanja dokazov, za katerega se zdi, da stranki preprečuje predložitev drugih dokazov, kot so tisti, ki so že bili predloženi pred sodnim tajnikom, za uveljavljanje njenih pravic, ki izhajajo iz Direktive 93/13, je mogoče sklepati, da obstaja nezanemarljivo tveganje, da bo potrošnik odvrnjen od tega, da bi uveljavljal svoje pravice v okviru predloga za sodni nadzor.

- 65 Vendar predložitveno sodišče navaja, da naj bi imel potrošnik v okviru rednega sodnega postopka ali izvršilnega postopka možnost uveljavljati morebitno nepoštenost pogoja iz pogodbe, ki jo je sklenil s svojim odvetnikom in na podlagi katere ta odvetnik od njega zahteva plačilo nagrade.
- 66 Prvič, kar zadeva redni sodni postopek iz člena 34(2) in člena 35(2) LEC, iz predloga za sprejetje predhodne odločbe ni jasno razvidno, da bi imela sprožitev tega postopka s strani potrošnika odločilni učinek na izvršitev obrazloženega sklepa sodnega tajnika ali sodne odločbe, sprejete na podlagi predloga za sodni nadzor, s katero je navedeni sklep potrjen, tako da bi se sodišču, ki odloča v tem postopku, omogočilo, da preuči morebitno nepoštenost pogojev zadevne pogodbe pred izvršitvijo teh odločb.
- 67 Drugič, v zvezi s posredovanjem sodišča v fazi izvršbe je treba v zvezi z izvršitvijo obrazloženega sklepa sodnega tajnika ugotoviti, da predložitveno sodišče meni, da je treba take sklepe opredeliti kot „procesne odločbe“, tako da se potrošnik v fazi njihove izvršitve v skladu s členom 556 LEC ne more sklicevati na morebitno nepoštenost nekaterih pogojev, vsebovanih v izvršilnem naslovu.
- 68 Kar zadeva izvršbo sklepa, izdanega v okviru predloga za sodni nadzor, se zdi, da glede na njegovo sodno naravo zanj veljajo razlogi za ugovor, ki so določeni v členu 556 LEC, pri čemer lahko dolжник v okviru ugovora, ki nima odločilnega učinka, uveljavlja le izpolnitev obveznosti, prekluzijo predloga za izvršbo ali poravnavo med strankama.
- 69 Iz navedenega izhaja – s pridržkom preverjanj, ki jih mora opraviti predložitveno sodišče v zvezi z razlago nacionalnega prava – da niti redni sodni postopek niti postopek izvršbe ne omogočata odprave tveganja, da potrošnik v okviru predloga za sodni nadzor ne bi mogel uveljavljati svojih pravic iz Direktive 93/13.
- 70 Zato Direktiva 93/13 v povezavi z načelom učinkovitosti in členom 47 Listine nasprotuje nacionalni postopkovni ureditvi, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, ker ta ureditev ne omogoča nadzora nepoštenosti pogojev iz pogodbe, sklenjene med odvetnikom in njegovo stranko, niti med izpodbijanjem zahtevane nagrade v okviru prve faze postopka pred sodnim tajnikom sodišča, pred katerim je tekel sodni postopek, ki je privedel do zadevne nagrade, niti v okviru predloga za sodni nadzor nad sklepom sodnega tajnika, ki ga je mogoče nato vložiti pred sodiščem.
- 71 Vendar španska vlada in Komisija trdita, da je skladna razlaga nacionalne postopkovne ureditve, ki bi sodišču, ki odloča o predlogu za sodni nadzor, omogočila, da po uradni dolžnosti ali na predlog potrošnika presodi morebitno nepoštenost pogodbenega pogoja, na katerem temelji uveljavljanje nagrade, mogoča, česar pa predložitveno sodišče prav tako ne izključuje.
- 72 Načelo skladne razlage zahteva, da nacionalna sodišča ob upoštevanju celotnega nacionalnega prava in ob uporabi načinov razlage, ki jih priznava nacionalno pravo, naredijo vse, kar je v njihovi pristojnosti, da zagotovijo polni učinek zadevne direktive in dosežejo rešitev v skladu z njenim ciljem (sodba z dne 26. junija 2019, Addiko Bank, C-407/18, EU:C:2019:537, točka 65 in navedena sodna praksa).
- 73 Komisija je v zvezi s tem v pisnem stališču navedla, da bi bilo mogoče šteti, da nagrada, ki izhaja iz nepoštenega pogoja, „ni dolgovana“ v smislu člena 35(2) LEC. V vsakem primeru, če bi predložitveno sodišče ugotovilo, da je skladna razlaga nacionalnega prava mogoča in mu omogoča, da po uradni dolžnosti preveri morebitno nepoštenost pogoja o umiku, bi moralo temu

ustrezno imeti možnost, da po uradni dolžnosti sprejme pripravljalne ukrepe za to (glej v tem smislu sodbo z dne 14. junija 2012, Banco Español de Crédito, C-618/10, EU:C:2012:349, točka 44 in navedena sodna praksa).

- 74 Zato bo moralo to sodišče preučiti, v kolikšnem obsegu je mogoče nacionalno postopkovno ureditev razlagati v skladu z Direktivo 93/13 in iz tega izpeljati posledice, pri čemer po potrebi ne bo uporabilo vseh tistih nacionalnih določb ali sodne prakse, ki nasprotujejo obveznosti sodišča, ki izhaja iz zahtev te direktive, da po uradni dolžnosti preizkusi, ali so določila, o katerih sta se stranki dogovorili, nepoštena (glej v tem smislu sodbo z dne 7. novembra 2019, Profi Credit Polska, C-419/18 in C-483/18, EU:C:2019:930, točka 76 in navedena sodna praksa).
- 75 Glede na te preudarke je treba na prvo in drugo vprašanje odgovoriti, da je treba Direktivo 93/13 v povezavi z načelom učinkovitosti in členom 47 Listine razlagati tako, da nasprotuje nacionalni ureditvi v zvezi s skrajšanim postopkom za plačilo odvetniške nagrade, v skladu s katero je zahtevek, vložen zoper stranko, ki je potrošnik, predmet sklepa, ki ga izda nesodni organ, pri čemer je preizkus s strani sodišča predviden le v fazi morebitnega pravnega sredstva zoper ta sklep, ne da bi bilo sodišču, ki v tem primeru odloča, omogočeno, da po potrebi po uradni dolžnosti opravi nadzor v zvezi s tem, ali so pogoji, ki jih vsebuje pogodba, ki je podlaga za zahtevano nagrado, nepošteni, in ne da bi lahko dopustilo, da stranke predložijo druge dokaze kot dokumentacijo, ki je že bila predložena pred nesodnim organom.

Tretje vprašanje

- 76 Predložitveno sodišče s tretjim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 4(2) Direktive 93/13 razlagati tako, da pogoj iz pogodbe, sklenjene med odvetnikom in njegovo stranko, v skladu s katerim se stranka zaveže, da bo sledila navodilom tega odvetnika, da ne bo ravnala brez njegove vednosti ali v nasprotju z njegovim mnenjem in da ne bo sama umaknila tožbe v sodnem postopku, za katerega je pooblastila navedenega odvetnika, sicer se ji naloži denarna kazen, spada pod izjemo iz navedene določbe.
- 77 Najprej je treba opozoriti, da ker člen 4(2) Direktive 93/13 določa izjemo od mehanizma vsebinskega nadzora nad nepoštenimi pogoji, je treba to določbo razlagati ozko. Ta izjema se nanaša, prvič, na pogoje, ki se nanašajo na glavni predmet pogodbe, in drugič, na pogoje, ki se nanašajo na ustrezno razmerje med ceno in plačilom na eni strani ter izmenjane storitve ali blago na drugi strani.
- 78 V zvezi s kategorijo pogodbenih pogojev, ki spadajo pod pojem „glavni predmet pogodbe“, je Sodišče razsodilo, da je treba te pogoje razumeti kot pogoje, ki določajo bistvena izpolnitvena ravnanja iz te pogodbe, razen pogojev, ki so v primerjavi s pogoji, ki določajo bistvo pogodbenega razmerja, pomožni (glej v tem smislu sodbo z dne 20. septembra 2017, Andriuc in drugi, C-186/16, EU:C:2017:703, točki 35 in 36 ter navedena sodna praksa). V obravnavanem primeru so glavna izpolnitvena ravnanja naštetá v točki 21 te sodbe, namen pogoja o umiku pa je prej sankcionirati ravnanje stranke, ki deluje v nasprotju z nasvetom svojega odvetnika. Ta pogoj zato ne spada v to kategorijo.
- 79 Kar zadeva kategorijo pogodbenih pogojev, ki se nanašajo na ustreznost med ceno in storitvijo, slednja prav tako ne zajema pogoja o umiku, ker tak pogoj ne določa plačila za opravljeno storitev, temveč je omejen na sankcioniranje kršitve pogodbene obveznosti (glej po analogiji sodbo z dne 30. aprila 2014, Kásler in Káslerné Rábai, C-26/13, EU:C:2014:282, točka 58).

- 80 Zato je treba na tretje vprašanje odgovoriti, da je treba člen 4(2) Direktive 93/13 razlagati tako, da pogoj iz pogodbe, sklenjene med odvetnikom in njegovo stranko, v skladu s katerim se stranka zaveže, da bo sledila navodilom tega odvetnika, da ne bo ravnala brez njegove vednosti ali v nasprotju z njegovim mnenjem in da ne bo sama umaknila tožbe v sodnem postopku, za katerega je pooblastila navedenega odvetnika, sicer se ji naloži denarna kazen, ne spada pod izjemo iz navedene določbe.

Četrto vprašanje

- 81 Glede na odgovor na tretje vprašanje na četrto ni treba odgovoriti.

Peto vprašanje

- 82 Predložitveno sodišče s petim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba Direktivo 2005/29 razlagati tako, da se to, da se v pogodbo, sklenjeno med odvetnikom in njegovo stranko, vključi pogoj, ki določa denarno kazen za to stranko, če sama umakne tožbo v sodnem postopku, za katerega je pooblastila navedenega odvetnika, pri čemer ta pogoj napotuje na tarifo poklicne zbornice in ni bil naveden v poslovni ponudbi niti v predhodnih informacijah pred sklenitvijo pogodbe, lahko šteje za nepoštenu poslovno prakso v smislu te direktive.
- 83 Za odgovor na to vprašanje je treba najprej opozoriti, da je v členu 2(d) Direktive 2005/29 zelo široko opredeljen pojem „poslovna praksa“ kot „vsako dejanje, opustitev, ravnanje, razlag[o] ali tržne komunikacije, vključno z oglaševanjem in trženjem, s strani trgovca, neposredno povezano s promocijo, prodajo ali dobavo izdelka potrošnikom“ (sodba z dne 15. marca 2012, Pereničová in Perenič, C-453/10, EU:C:2012:144, točka 38 in navedena sodna praksa).
- 84 Dalje, v skladu s členom 3(1) Direktive 2005/29 v povezavi z njenim členom 2(c) se ta direktiva uporablja za nepošteno poslovne prakse podjetij v razmerju do potrošnikov pred ali med poslovno transakcijo v zvezi z nekim izdelkom ali storitvijo ali po njej. V skladu s členom 5(4) navedene direktive so nepošteno zlasti zavajajoče prakse v smislu členov 6 in 7 te direktive.
- 85 Nazadnje, kot izhaja iz člena 7(1) in (2) Direktive 2005/29, se poslovna praksa šteje za zavajajočo, če se v konkretnem primeru ob upoštevanju vseh značilnosti in okoliščin ter omejitev uporabljenega sredstva komunikacije izpusti, prikrije ali na nejasen način poda bistvena informacija, ki jo glede na okoliščine povprečni potrošnik potrebuje za sprejetje odločitve o poslu ob poznavanju vseh pomembnih dejstev, in se s tem povzroči ali bi se lahko povzročilo, da povprečni potrošnik sprejme odločitev o poslu, ki je drugače ne bi sprejel.
- 86 V obravnavanem primeru vstavitve pogoja v pogodbo, sklenjeno med odvetnikom in njegovo stranko, kot je pogoj o umiku, ne da bi bil ta pogoj naveden v poslovni ponudbi ali v predhodnih informacijah pred sklenitvijo pogodbe, *a priori* pomeni opustitev posredovanja bistvene informacije ali prikrivanje takšne informacije, kar lahko vpliva na odločitev potrošnika, da vstopi v to pogodbeno razmerje. Iz spisa, predloženega Sodišču, je namreč razvidno, da ta pogoj – za izračun pogodbene kazni, ki jo določa – napotuje na tarifo odvetniške zbornice v Seville, katere vsebina naj bi bila težko dostopna in razumljiva, in da bi moral potrošnik v primeru uporabe navedenega pogoja plačati pogodbeno kazen, ki lahko doseže visok ali celo nesorazmeren znesek glede na ceno storitev, opravljenih na podlagi te pogodbe. Vendar mora to preveriti predložitveno sodišče.

- 87 Glede na zgoraj navedeno je treba na peto vprašanje odgovoriti, da je treba Direktivo 2005/29 razlagati tako, da je treba to, da se v pogodbo, sklenjeno med odvetnikom in njegovo stranko, vključi pogoj, ki določa denarno kazen za to stranko, če ta sama umakne tožbo v sodnem postopku, za katerega je pooblastila navedenega odvetnika, pri čemer ta pogoj napotuje na tarifo poklicne zbornice in ni bil naveden v poslovni ponudbi niti v predhodnih informacijah pred sklenitvijo pogodbe, šteti za „zavajajočo“ poslovno prakso v smislu člena 7 te direktive, če povzroči ali bi lahko povzročila, da povprečni potrošnik sprejme odločitev o poslu, ki je drugače ne bi sprejel, kar pa mora preveriti nacionalno sodišče.

Stroški

- 88 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (deveti senat) razsodilo:

- 1. Direktivo Sveta 93/13/EGS z dne 5. aprila 1993 o nepoštenih pogojih v potrošniških pogodbah, kakor je bila spremenjena z Direktivo 2011/83/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011, v povezavi z načelom učinkovitosti in členom 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah**

je treba razlagati tako, da

nasprotuje nacionalni ureditvi v zvezi s skrajšanim postopkom za plačilo odvetniške nagrade, v skladu s katero je zahtevek, vložen zoper stranko, ki je potrošnik, predmet sklepa, ki ga izda nesodni organ, pri čemer je preizkus s strani sodišča predviden le v fazi morebitnega pravnega sredstva zoper ta sklep, ne da bi bilo sodišču, ki v tem primeru odloča, omogočeno, da po potrebi po uradni dolžnosti opravi nadzor v zvezi s tem, ali so pogoji, ki jih vsebuje pogodba, ki je podlaga za zahtevano nagrado, nepošteni, in ne da bi lahko dopustilo, da stranke predložijo druge dokaze kot dokumentacijo, ki je že bila predložena pred nesodnim organom.

- 2. Člen 4(2) Direktive 93/13, kakor je bila spremenjena z Direktivo 2011/83,**

je treba razlagati tako, da

pogoj iz pogodbe, sklenjene med odvetnikom in njegovo stranko, v skladu s katerim se stranka zaveže, da bo sledila navodilom tega odvetnika, da ne bo ravnala brez njegove vednosti ali v nasprotju z njegovim mnenjem in da ne bo sama umaknila tožbe v sodnem postopku, za katerega je pooblastila navedenega odvetnika, sicer se ji naloži denarna kazen, ne spada pod izjemo iz navedene določbe.

- 3. Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 2005/29/ES z dne 11. maja 2005 o nepoštenih poslovnih praksah podjetij v razmerju do potrošnikov na notranjem trgu ter o spremembi Direktive Sveta 84/450/EGS, direktiv Evropskega parlamenta in Sveta 97/7/ES, 98/27/ES in 2002/65/ES ter Uredbe (ES) št. 2006/2004 Evropskega parlamenta in Sveta**

je treba razlagati tako, da

je treba to, da se v pogodbo, sklenjeno med odvetnikom in njegovo stranko, vključi pogoj, ki določa denarno kazen za to stranko, če ta sama umakne tožbo v sodnem postopku, za katerega je pooblastila navedenega odvetnika, pri čemer ta pogoj napotuje na tarifo poklicne zbornice in ni bil naveden v poslovni ponudbi niti v predhodnih informacijah pred sklenitvijo pogodbe, šteti za „zavajajočo“ poslovno prakso v smislu člena 7 te direktive, če povzroči ali bi lahko povzročila, da povprečni potrošnik sprejme odločitev o poslu, ki je drugače ne bi sprejel, kar pa mora preveriti nacionalno sodišče.

Podpisi